

Kunstenars Sander Breure en Witte van Hulzen onderzoeken oorlogsgeschiedenis historisch grachtenpand

"Friede auf Erden": kunst en oorlog in Huis Willet-Holthuysen van 18 april t/m 9 november 2025

Ter gelegenheid van **80 jaar vrijheid** nodigt het Amsterdam Museum het beeldend kunstenaarsduo Sander Breure en Witte van Hulzen uit om een tentoonstelling met nieuw werk te maken, met als vertrekpunt het oorlogsverleden van Huis Willet-Holthuysen. Voor deze tentoonstelling doken Breure en Van Hulzen in de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en de rol die het monumentale grachtenpand daarin speelde. Ook putten zij uit de collectie van het Amsterdam Museum. Met **Solotentoonstelling Sander Breure en Witte van Hulzen: "Friede auf Erden": kunst en oorlog in Huis Willet-Holthuysen**, te zien vanaf vrijdag 18 april 2025, brengen Breure en Van Hulzen een verborgen verleden tot leven middels een nieuwe video- en geluidsinstallatie, gecombineerd met een presentatie van foto's, tekeningen en schilderijen. De tentoonstelling onthult hoe het huis, dat vooral bekend staat als historisch grachtenpand, ook een rol speelde in de Tweede Wereldoorlog.

Sander Breure en Witte van Hulzen voor Huis Willet-Holthuysen. Foto's Amsterdam Museum, Françoise Bolechowski

Sander Breure en Witte van Hulzen: *"Reageren op het oorlogsverleden is zowel emotioneel als artistiek gezien geen eenvoudige opgave. Het is in de eerste plaats ingewikkeld omdat het materie betreft die gedurende de laatste 80 jaar tot de kern van de Nederlandse identiteit is gaan behoren. Tegelijkertijd staat die identiteit onder spanning omdat Nederland in diezelfde periode een multiculturele samenleving is geworden, waarbij mensen van verschillende achtergronden met een andere blik naar dezelfde geschiedenis kijken. Hoe geef je als kunstenaar ruimte aan die meerstemmigheid, zonder in cultureel relativisme te vervallen? Wij waarderen de ruimte die het Amsterdam Museum ons biedt om dit in Huis Willet-Holthuysen te onderzoeken."*

Huis Willet-Holthuysen plek van verzet

Huis Willet-Holthuysen staat bekend als het imposante dubbele herenhuis van het vermogende verzamelaarsechtpaar Abraham Willet (1825-1888) en Louise Willet-Holthuysen (1824-1895). Een museum met prachtige interieurs en bijzondere collecties. Minder bekend is dat het huis ten tijde van de Tweede Wereldoorlog fungeerde als een vitaal knooppunt in het verzetsnetwerk: het pand

bood een schuilplaats en ontmoetingsplek voor illegale verzetsactiviteiten. Het museum was gesloten tijdens de Tweede Wereldoorlog maar bleef toegankelijk voor de studenten van het Kunsthistorisch Instituut en de medewerkers van het Instituut voor Sociaal Onderzoek. Onder deze dekmantel vonden verschillende verzetsactiviteiten plaats. Zo vonden onderduikers hier een plek, vergaderde de Raad van Verzet in het pand en werden er persoonsbewijzen en bonkaarten vervalst.

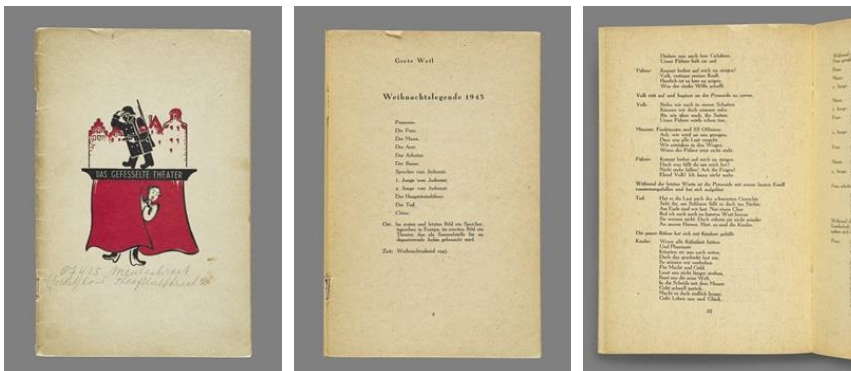

Cas Oorthuys, Vervalsen identiteitspapieren in de Zijkamer van Willet-Holthuysen, 1945. Collectie: Nederlands Fotomuseum

“Friede auf Erden”

De tentoonstelling van Sander Breure (1985, Leiderdorp) en Witte van Hulzen (1984, Bolsward) vertrekt vanuit het idee dat 'een geschiedenis vertellen onvermijdelijk betekent dat je die geschiedenis verandert'. Breure en Van Hulzen maken een multi-channel video- en geluidsinstallatie die de veranderlijkheid en meerstemmigheid van geschiedenis blootlegt. Door de gangen en kamers van het huismuseum ontvouwt zich een gelaagd verhaal vol herinneringen en perspectieven. Centraal in de video- en geluidsinstallatie staat *Weihnachtslegende 1943*, een poppentheaterstuk geschreven door de Duits-Joodse vluchteling Grete Weil (1906-1999), onderdeel van de collectie van het Amsterdam Museum. Weil wordt gezien als een van de grootste Duitse naoorlogse schrijvers en als een belangrijke getuige van het Joodse leven tijdens de emigratie en deportatie van Joden uit Nederland.

Weihnachtslegende 1943, een Brechtiaans kerstverhaal over een zwangere vrouw die uit de Hollandsche Schouwburg ontsnapt, werd tijdens de oorlog gespeeld door én voor onderduikers. In Breure en Van Hulzens interpretatie spelen kinderen de scènes, terwijl de stemmen van oudere generaties de vertelling doen. Een indringende ervaring die laat zien hoe geschiedenis nooit vaststaat, maar steeds opnieuw wordt verteld en gevormd.

Grete Weil, publicatie *Das Gefesselte Theater* waarin script van poppentheaterstuk *Weihnachtslegende 1943* (1945), collectie: Amsterdam Museum

Foto's, schilderijen en tekeningen

Naast een video- en geluidsinstallatie is in de tentoonstelling een diaprojectie met werk van de invloedrijke fotograaf Cas Oorthuys (1908-1975) te zien, met als onderwerp de verzetswerkzaamheden in Huis Willet Holthuysen. Ook worden schilderijen getoond uit de collectie van het Amsterdam Museum die zijn gemaakt tijdens of vlak voor de Tweede Wereldoorlog door Chris Beekman (1887-1964). Beekman was net als Oorthuys onderdeel van het communistische

verzet. Tot slot is een selectie tekeningen van Aat Breur-Hibma (1913-2002) te zien. Zij portretteerde onder andere medegevangenen in vrouwenkamp Ravensbrück.

Selectie schilderijen van Chris Beekman, 1945. Collectie Amsterdam Museum

Selectie tekeningen van Aat Breur-Hibma, medegevangenen in vrouwenkamp Ravensbrück, 1942-1945. Collectie: Rijksmuseum, bruikleen van G.M. Breur en P.A. Breur

Breure en Van Hulzen zoeken met deze tentoonstelling naar een antwoord op de vragen: "Wat betekent het om daden van kunstenaarsverzet te herdenken en te herlezen?" En: "Hoe kunnen we ons verhouden tot deze oorlogsgeschiedenis in een tijd waarin nog steeds wreedheden en mensenrechtenschendingen plaatsvinden op grote schaal?"

Publieksprogrammering

Het publieksprogramma bij deze tentoonstelling biedt verdieping op de thema's van de tentoonstelling, met onder meer lezingen over het oorlogsgeschiedenis van Huis Willet-Holthuysen en een Vrijheidsmaaltijd op 5 mei.

Reeks interventies in Huis Willet-Holthuysen

De tentoonstelling van Breure en Van Hulzen is te zien in Amsterdam Museum-locatie Huis Willet-Holthuysen aan de Herengracht in Amsterdam. Met verschillende interieurs, waaronder een negentiende-eeuwse grote zaal en een symmetrische Franse baroktuin, en tal van indrukwekkende historische voorwerpen geeft het dubbele herenhuis bezoekers een beeld van het leven in een kostbaar huis aan de Amsterdamse grachtengordel in de 18de en 19de eeuw. Het Amsterdam Museum vraagt regelmatig hedendaagse makers of collectieven om bezoekers mee te nemen in een nieuw perspectief op het historische grachtenpand. *Solotentoonstelling Sander Breure en Witte van Hulzen: "Friede auf Erden"* is een vierde in deze reeks interventies in Huis Willet-Holthuysen. Eerder kregen kunstenaar Maaïke Schoorel, artiest Anohni en ballroomhuis House of Vineyard van het Amsterdam Museum de ruimte om hun visie op de geschiedenis van het huis te presenteren en bezoekers te trakteren op nieuwe verfrissende inzichten.

Imara Limon, hoofdconservator Amsterdam Museum: *"Wij zijn verheugd dat Sander Breure en Witte van Hulzen zich verdiepen in de oorlogsgeschiedenis van Huis Willet-Holthuysen. In hun kunstenaarspraktijk is de menselijke conditie altijd sterk voelbaar. Met dit nieuwe werk reflecteren zij op het verleden en het heden, waarbij werkelijkheid en fictie door elkaar heen lopen en een spannende, nieuwe verhaallijn ontstaat."*

Sander Breure en Witte van Hulzen

Sander Breure en Witte Van Hulzen werken sinds 2006 samen. Het kunstenaarsduo is gevestigd in Amsterdam. Het oeuvre van Breure en Van Hulzen is interdisciplinair en bevat onder meer performances, installaties, videokunst, sculpturen, fotografie en tekeningen. Hun werk is getoond in solo- en groepspresentaties in binnen- en buitenland, waaronder tentoonstellingen in Marres

(Maastricht), de Contour 7 Biënnale for the Moving Image (Mechelen), Museum Boijmans van Beuningen (Rotterdam), MACBA (Barcelona) en het Stedelijk Museum Amsterdam, in het kader van de Prix de Rome. Hun werk is onder andere opgenomen in de collecties van Museum Boijmans van Beuningen, Centraal Museum Utrecht en Stedelijk Museum Amsterdam.

'Solotentoonstelling Sander Breure en Witte van Hulzen: "Friede auf Erden" ' is te zien van vrijdag 18 april tot en met zondag 9 november 2025 in Huis Willet-Holthuysen in Amsterdam. De tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door het Mondriaan Fonds en het Vfonds. Het Amsterdam Museum wordt structureel ondersteund door Hoofdbegunstiger Gemeente Amsterdam, Founder VriendenLoterij en Hoofdpartner Educatie ELJA Foundation.

Noot voor redactie, niet voor publicatie

Met vragen of opmerkingen richt u zich tot Kim Koopman via k.koopman@amsterdammuseum.nl of 06 22 92 77 29.

Preview donderdag 17 april – hele dag.

Journalisten zijn welkom om de tentoonstelling te komen bekijken voordat deze opent voor publiek. Op donderdag 17 april 2025 bent u tussen 10:00 – 17:00 uur welkom om de expositie te bekijken, beeldmateriaal te maken en Breure en Van Hulzen te interviewen. Aanmelden onder vermelding van het gewenste tijdstip kan via pr@amsterdammuseum.nl.

Beeldmateriaal

Bovenstaand beeldmateriaal en meer beeldmateriaal (28 stuks) is in hoge resolutie te downloaden via <https://we.tl/t-2WxFgxjtFH>.